

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121395850
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6121395850.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivicy Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v právnej veci starostlivosti o maloletého W. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky Ing. G. W., C., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., W. 3 a otca Bc. U. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom F., M. M. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 37P/78/2021-539 zo dňa 20. 04. 2022, v znení opravného uznesenia č. k. 37P/78/2021-759 zo dňa 07. 11. 2022 takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu mení tak, že otec Bc. Ľuboš W., nar. XX. XX. XXXX je povinný platiť na maloletého W. W., nar. XX. XX. XXXX zvýšené výživné v sume 200 EUR od 24. 06. 2021, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa.

II. Zročné výživné za obdobie od 24. 06. 2021 do 16. 03. 2023 v celkovej výške 1.496 EUR súd povoľuje otcovi zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 50 EUR spolu s bežným výživným a so splatnosťou prvej splátky v mesiaci nasledujúcom po doručení rozhodnutia s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky bude splatná celá dlžná suma.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil otcovi Bc. U. W. povinnosť platiť na maloletého W. W., nar. XX. XX. XXXX zvýšené výživné v sume 250 EUR mesačne počnúc od 24. 06. 2021 so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.) a povinnosť zaplatiť nedoplatok na výživnom na maloletého W. W. za obdobie od 24. 06. 2021 do 07. 11. 2022 vo výške 2.560 EUR, ktoré povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 EUR spolu s bežným výživným od právoplatnosti rozhodnutia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie konal o návrhu matky, ktorá žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otcovi zo sumy 90 EUR na sumu 250 EUR mesačne od podania návrhu na súde 24. 06. 2021. Zmenu pomerov odôvodnila tým, že od predošlej úpravy výživného uplynulo 5 rokov a dieťa navštevuje druhý stupeň základnej školy. Matka na pojednávaní odôvodnila návrh zvýšením bežných výdavkov na oblečenie, stravu, školu. Maloletý nastúpil na druhý stupeň školskej dochádzky, navštevuje 5. ročník v športovej triede, ktorá je zameraná na bežecké lyžovanie. Maloletý nosí okuliare, lieči sa na kožné ochorenie atopická dermatitída. Keďže otec platil výživné nepravidelne, matka podala návrh na exekúciu výživného. Otec nie je s maloletým v žiadnom kontakte. Súdnym rozhodnutím bol nariadený asistovaný styk otca s maloletým v zariadení Úsmev ako dar, kde matka s maloletým chodí pravidelne. Otec na spoločné stretnutia doteraz neprišiel. Matka má príjem iba z vedeckej a prednáškovej činnosti ako vysokoškolský učiteľ, nevlastní žiadne nehnuteľnosti, vlastní motorové vozidlo rok výroby 2019. Možnosti otca platiť

vyššie výživné matka odôvodnila tým, že otec nadobudol vysokoškolské vzdelanie s titulom Bc., a nadobudol viaceré nehnuteľnosti.

3. Otec maloletého nesúhlasil so zvýšením výživného, návrh matky nasledoval potom, čo podal návrh na zníženie výživného, čo považuje za šikanu. Matka s maloletým žijú v rodinnom dome a v domácnosti so starými rodičmi dieťaťa zo strany matky. Preto treba dokazovať výdavky a príjmy spoločnej domácnosti v nehnuteľnosti, v ktorej matka s maloletým bývajú. Príjem matky 1.800 EUR s prídavkami na dieťa a daňovým bonusom je postačujúci na pokrytie potrieb maloletého.

4. Kolízny opatrovník v správe o prešetrení pomerov v domácnosti matky uviedol, že v starostlivosti matky o maloletého Lukáša neboli zistené žiadne nedostatky. Otec prešetrenie pomerov vo svojej domácnosti neumožnil a komunikoval iba písomne, resp. mailovými správami. Od poslednej úpravy výživného v roku 2016 sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého, zvýšili sa výdavky na stravu, ošatenie, obuv, na školské a mimoškolské aktivity dieťaťa. Otec sa obmedzuje na platenie výživného, nevykonáva styk s maloletým, ani poradenstvo pre rodičov.

5. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že o vyživovacej povinnosti otca bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 31P/215/2015-274 zo dňa 15. 12. 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 17CoP/13/2017-356 zo dňa 22. 11. 2017, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého W. W. rozvedené, súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti matky a otcovi určil vyživovaciu povinnosť vo výške 90 EUR mesačne, splatné vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. V tom čase bol maloletý vo veku 4 rokov a 8 mesiacov a navštevoval materskú školu. Otec bol jediným konateľom a spoločníkom v obchodnej spoločnosti XXXX Uvedená spoločnosť podľa daňového priznania vykazovala za rok 2015 hospodársky výsledok pred zdanením 2.712,49 EUR. Otec bol spoluvlastníkom bytu evidovanom v kat. úz. Zvolen na LV XXXX. Matka mala príjem 839,74 EUR. Rodičia ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemali.

6.1. Otec podal v decembri 2020 návrh na zníženie výživného na maloletého W. W., ktorý odôvodnil znížením svojho príjmu a tým, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému I. W., nar. 22. 10. 2018. Otec býva vo Zvolene, v spoločnej domácnosti s družkou Mgr. Y. D.. Otec tvrdil, že od roku 2016 mal príjem 500 EUR mesačne a od roku 2019 príjem 300 EUR mesačne. Realitnej činnosti sa venuje od roku 2019, má vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, odbor ekonomika manažment. Neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, nemá žiadne zdravotné obmedzenia. Býva s družkou a maloletým synom I. v byte, ktorý má s družkou v podielovom spoluvlastníctve.

6.2. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38P/34/2020-239 zo dňa 28. 05. 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 11CoP/49/2021-450 zo dňa 30. 09. 2021 bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý. Súd konštatoval zmenu pomerov na strane otca, ktorému pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, zmenu pomerov na strane maloletého W. a tiež zmenu pomerov na strane matky, ktorej sa zvýšil príjem. Odvolací súd potvrdil zamietnutie návrhu na zníženie výživného s prihliadnutím na princíp potenciality príjmu otca.

7.1. Okresný súd mal v konaní o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca preukázanú podstatnú zmenu pomerov na strane maloletého W. tým, že v čase predošlého rozhodnutia bolo dieťa v predškolskom veku a v súčasnosti navštevuje druhý stupeň základnej školskej dochádzky v 5. ročníku športovej triedy. Zmena osobných a majetkových pomerov na strane otca bola preukázaná tým, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. K zmene majetkových pomerov u otca došlo tým, že otec nadobudol do podielového spoluvlastníctva viacero nehnuteľností v kat. úz. Zvolen. Na strane matky došlo k zmene tým, že sa jej priemerný príjem zvýšil o cca 677 EUR na 1.515,85 EUR mesačne.

7.2. Okresný súd mal preukázané náklady na odôvodnené potreby maloletého W. W. v sume 508 EUR mesačne, ktoré pozostávajú z výdavkov na školské potreby, vzdelávanie a voľnočasové aktivity, na zdravotnú starostlivosť, stravu, ošatenie tak, ako je uvedené v odseku 33. odôvodnenia rozsudku. Na bývanie a stravu maloletého zohľadnil sumu 265 EUR, na voľnočasové aktivity dieťaťa 50 EUR mesačne.

8.1. Otec platení výživné vo výške 90 EUR mesačne, ktoré je nižšie ako suma životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, stanovaná vo výške 107,03 EUR mesačne. Podľa daňového priznania obchodnej spoločnosti D. ani z daňového priznania otca ako samostatne zárobkovo činné osoby v roku 2021 nebolo možné zistiť, aký je jeho príjem. Lustráciou v bankách bol zistený minimálny zostatok na

účte vo VÚB banke a vo Fio banke. Otec sa na pojednávanie nedostavil, ani neumožnil prešetriť pomery vo svojej domácnosti. Od roku 2016 nadobudol viaceré nehnuteľnosti. Podľa správy Mesta Zvolen je otec evidovaný ako platca dane z nehnuteľností za byt, garáž, záhradu a pôdu, dane a poplatky má uhradené.

8.2. Na strane otca neboli preukázané žiadne objektívne skutočnosti, pre ktoré by sa nemal podieľať na vyššom výživnom na maloletého W.. Súd zohľadnil, že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému I. a že otec žije v spoločnej domácnosti s matkou dieťaťa Mgr. Y. D., ktorá je učiteľkou na základnej škole a s ktorou sa spoločne podieľajú na nákladoch domácnosti.

8.3. Okresný súd zvýšil výživné na základe úvahy, že otec je schopný zabezpečiť si príjem aspoň vo výške priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve, ktorá bola za prvý polrok 2022 v sume 1.252 EUR. Výživné zvýšil zo sumy 90 EUR na sumu 250 EUR mesačne odo dňa 24. 06. 2021. Zročné výživné od 24. 06. 2021 do 07. 11. 2022 v sume 2.560 EUR, ktoré zodpovedá rozdielu medzi zvýšeným a doteraz uhrádzaným výživným okresný súd povolil otcovi uhradiť v mesačných splátkach po 50 EUR spolu s bežným výživným.

9. Na právne posúdenie okresný súd uviedol § 78 ods. 1, ods. 3, § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov nepriznal podľa § 52 CMP.

10.1. Proti rozsudku okresného súdu podal včas odvolanie otec dieťaťa, ktorý namietal odňatie práva na spravodlivý proces, nakoľko okresný súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Nesprávne rozhodol aj vzhľadom na majetkové pomery každého z rodičov dieťaťa a vzhľadom na reálne schopnosti otca platiť výživné v sume, ktorú navrhla matka dieťaťa. Výška určeného výživného presahuje akékoľvek možnosti otca čo i len formou exekúcie. Exekúcia by ohrozila existenciu otca aj maloletého syna XX.X. Určené výživné aj so splátkami zročného výživného vzrástlo viac ako trojnásobne oproti doterajšej výške.

10.2. Poukázal na podanie zo dňa 04. 11. 2022, ktorým súdu oznámil, že prestal byť spoločníkom v obchodnej spoločnosti Xs. r. o. , pretože zmluvou previedol obchodný podiel na druhého spoločníka. K svojim majetkovým pomerom ďalej uviedol, že z predaja 3 izbového bytu v Banskej Bystrici nadobudol spoluvlastníctvo k dvojizbovému bytu vo F., kde má vytvorenú domácnosť. Zdražovanie služieb a tovarov sa netýka len výdavkov na domácnosť matky, ale aj domácnosti otca. Lustrácia na účte v Unicredit banke neodzrkadľuje majetkové pomery matky, lebo v čase konania o návrhu otca na zníženie výživného 15. 05. 2021 matka disponovala čiastkou 7.842,35 EUR. Súd nevykonal dokazovanie v Poštovej banke, kde má matka účet s názvom Náš prvý realitný o.p.f. v sume 5.000 EUR. Otec namietal preukazovania výdavkov matky na zdravotnú starostlivosť maloletého u pediatra v Banskej Bystrici, resp. výdavkov, ktoré maloletému uhrádza zdravotná poisťovňa. Tvrdil tiež, že matka zrejme vyživuje svojich rodičov dôchodcov, s ktorými žije v domácnosti. Matka dieťaťa bola 01. 03. 2021 vymenovaná za docentku v odbore manažment na UK v Bratislave a získala IV. stupeň akademickej hodnosti, s čím je spojené jej vyššie ohodnotenie a objektívne stúpol jej príjem. Okresný súd nevzal do úvahy ani to, že matka poberá prídavky na dieťa 30 EUR, resp. od r. 2023 vo výške 60 EUR mesačne.

10.3. V súvislosti s konaním o úprave styku s maloletým, ktoré je vedené pod sp. zn. 37P/220/2019 sa jedná o stresujúci a traumatizujúci zážitok núteného kontaktu nielen pre syna ale aj pre otca. Otec poukázal na psychologické vyšetrenie matky v konaní o úprave styku. Súd nemá pri určení výšky vyživovacej povinnosti zohľadniť skutočnosť, že so synom nie je v kontakte, ale finančnú situáciu otca, jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť a základné potreby otca. Vyživovacia povinnosť nemá zaťažovať osobu jeho družky, o ktorej sa matka na súde vyjadrovala. Syn I. navštevuje materskú školu, je často chorý a pretože družka pracuje, počas choroby sa o maloletého stará otec na úkor výkonu podnikateľskej činnosti.

10.4. V replike na vyjadrenie matky otec uviedol, že matka neuviedla také dôvody, ktoré by odôvodňovali markantné zvýšenie výživného. Otec neviduje, že by pri prechode dieťaťa na druhý stupeň základnej školy bolo nutné zvyšovať výživné trojnásobne. Zistená zmena pomerov na strane matky, nezistená podstatná zmena pomerov na strane otca a na strane maloletého nie je dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti otca. K výberu základnej školy maloletého W. došlo bez toho, aby mal otec potrebné informácie. Matka má vyšší príjem a stabilné zamestnanie. Osobnú starostlivosť o dieťa zabezpečujú prevažne rodičia matky, s ktorými bývajú v rodinnom dome. Naproti tomu otec je zamestnaný v podnikateľskom sektore v oblasti služieb, bez stabilného pravidelného mesačného príjmu. Matka si neuvedomuje, že otec pri podnikaní nemôže byť vnímaný ako nedôveryhodná osoba, so záznamom v registri trestov alebo priestupkov, čo bude mať výrazný vplyv na jeho príjmy. Pokiaľ matka tvrdila, že predajom garáže vo Filákovke nadobudol prostriedky na platenie výživného, predložil čestné prehlásenie Ing. V. W., z ktorého vyplýva, že otec má peňažné záväzky voči svojim rodičom.

10.5. V replike na vyjadrenie kolízneho opatrovníka otec uviedol, že návrh matky na zvýšenie výživného považuje za neopodstatnený. Kolízny opatrovník na pojednávaní 07. 11. 2022 produkoval nepravdy a lživé informácie. Zo správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v domácnosti matky vyplýva, že maloletý má zabezpečené všetky materiálne prostriedky, čím jasne prezentuje, že zvyšovanie výživného vôbec nie je tak akútne a potrebné, ako tvrdí matka.

11. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že určené výživné vo výške 250 EUR mesačne je primerané vzhľadom na potreby takmer 11 ročného dieťaťa a fakt, že matka uhrádza všetky výdavky spojené so starostlivosťou o maloleté dieťa v podstatne vyššej výške ako prispieva na výživu otec maloletého. Ten prispieval iba sumou 90 EUR a nepodieľa sa v starostlivosti o syna žiadnym iným spôsobom. Otec sa snaží odvieť pozornosť od nevyvrátiteľných faktov a v odvolaní neuviedol žiadne s vecou súvisiace dôkazy. Otec je vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. Zvolen z čoho vyplýva, že nie je pravdivé jeho tvrdenie, že finančné prostriedky na spoluvlastnícke podiely k týmto nehnuteľnostiam sú v režime BSM jeho rodičov. Skutočnosť, že došlo k zlepšeniu majetkových pomerov otca vyplýva aj z toho, že v uplynulom období (11/2022) predal garáž v kat. úz. Filakovo, evidovanú na LV č. XXXX. Otec vo svojom odvolaní síce prezentuje, že sa uchádzal o zamestnanie, ale nikde nie je dôkaz, že sa nejaké výberové konanie dostavil.

12. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia k návrhu na zvýšenie výživného a vyjadrenie na pojednávaní.

13. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj obsah súdneho spisu v zmysle § 62, § 65 - § 67 CMP zopakoval dokazovanie na pojednávaní, na ktoré predvolal rodičov a kolízneho opatrovníka, ktorého súčasne požiadal o prešetrenie pomerov v domácnosti otca a rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 388 CSP, lebo nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

14. Otec svoju neprítomnosť na pojednávaní odôvodnil podaním z 14. 03. 2023 svojou práceneschopnosťou a zdravotnými problémami. Súčasne súhlasil s konaním a rozhodnutím bez osobnej účasti na pojednávaní.

15. Matka na pojednávaní zopakovala dôvody, pre ktoré navrhla zvýšiť výživné otca. Práve preto, že matka je samoživiteľka a otec sa obmedzuje len na platenie výživného určeného súdnym rozhodnutím, sa musí matka vzdelávať, aby mala potrebný príjem. Navyše sa matka musí venovať aktivitám, ktoré vyžadujú prebiehajúce súdne konania vo veci starostlivosti o maloletého W.. Všetky výdavky v starostlivosti o maloletého znáša matka sama. Uviedla, že exekúcia na výživné od otca bola zastavená. Po rozhodnutí okresného súdu o zvýšení výživného na sumu 250 EUR otec uvedené zvýšené výživné riadne uhrádzal.

16.1. Kolízny opatrovník v správe zo dňa 15. 03. 2023 uviedol, že sa nepodarilo prešetriť pomery v domácnosti otca, pretože otec ani jeho partnerka, s ktorou žije vykonanie návštevy v domácnosti otca neumožnili.

16.2. Na pojednávaní kolízny opatrovník uviedol, že otec odmieta spoluprácu s kolíznym opatrovníkom, požaduje písomný styk a jemu adresované zásielky nepreberá, podával sťažnosti, ktoré boli následne prešetrované. Otec obmedzuje len na platenie výživného. Navrhol, aby bola vyživovacia povinnosť otca zvýšená.

17.1. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods.2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17.2. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17.3. Podľa § 78 ods.1 dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18.1. Vzhľadom na to, že odvolací súd už raz rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil, v zmysle § 390 CSP a § 2 ods. 1 CMP prejednal odvolanie otca na pojednávaní, na ktorom zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi a správami, ktoré tvoria súdny spis, výsluchom matky a kolízneho opatrovníka.

18.2. Z obsahu odvolania vyplýva, že otec spochybňuje zvýšenie výživného aj zročné výživné a tvrdil, že nemá príjem na platenie vyššej sumy výživného na maloletého syna. Otec nespochybňuje súdom zistenú zmenu pomerov na strane maloletého W., v odvolaní poukazuje na majetkové a príjmové pomery matky a na to, že otcovi pribudla vyživovacia povinnosť.

18.3. Okresný súd správne zistil zmenu pomerov na strane maloletého aj rodičov. V čase podania návrhu na zvýšenie výživného od otca bolo preukázané, že maloletý začal navštevovať druhý stupeň základnej školy. Osobné a majetkové pomery matky sa zmenili v tom, že si zvýšila akademické vzdelanie, keďže učí na vysokej škole a v zamestnaní dosahuje podstatne vyšší príjem, ako v čase predošlého rozhodnutia o výživnom.

18.4. Otec maloletého W. deklaruje, že vykonával služby v realitnom podnikaní. Ako samostatne zárobkovo činná osoba vykazuje minimálny príjem a bol aj poberateľom kompenzácie vyplácanej štátom v súvislosti s pandémiou Covid-19. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Žije s družkou, ktorá je zamestnaná a s ktorou má maloletého syna v predškolskom veku. Na zmenu majetkových pomerov na strane otca od predošlej úpravy výživného možno usudzovať z toho, že nadobudol spoluvlastnícky podiel k bytu, v ktorom má domácnosť a ďalšie spoluvlastnícke podiely v kat. úz. Zvolen.

19. Okresný súd mal preukázané mesačné výdavky na maloletého v sume 500 EUR Plnenie vyživovacej povinnosti zo strany každého z rodičov je pravidelný výdavok, ktorý má prednosť pred ostatnými peňažnými záväzkami a výdavkami rodičov. V súvislosti s návštevou školy otec netvrdil neopodstatnené výdavky matky ani to, že by športová trieda, do ktorej maloletý chodí, nebola v záujme dieťaťa. Okresný súd zvýšil výživné zo sumy 90 EUR na 250 EUR mesačne na základe úvahy, že otec je schopný zabezpečiť si príjem aspoň vo výške priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve, ktorá bola za prvý polrok 2022 v sume 1.252 EUR.

20. Na vyčíslenie potenciálnych príjmov otca, ktoré si môže zabezpečiť pre plnenie svojej vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu nemožno usudzovať iba zo štatistického priemeru Slovenskej republiky, lebo tento údaj nevyjadruje príjmy väčšiny zamestnancov v národnom hospodárstve. Nemožno z neho usudzovať ani na príjem, ktorý môže výživným povinná osoba dosahovať v danom mieste a čase, pokiaľ má objektívne dôvody, pre ktoré nemôže za prácou cestovať na väčšiu vzdialenosť od miesta bydliska.

21. Otec namietal, že u neho nedošlo k zvýšeniu príjmových a zárobkových možností a že nie je v jeho schopnostiach platiť výživné 250 EUR mesačne bez hrozby materiálnej núdze vlastnej domácnosti. Tvrdil, že obchodný podiel v obchodnej spoločnosti previedol zmluvou na spoločníka. Ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu nebola v obchodnom registri zapísaná zmena, týkajúca sa zániku účasti otca ako spoločníka spoločnosti XXX s. r. o. Z výpisu vyplýva, že spoločníci doteraz nesplatili celý zapisovaný vklad do základného imania, ktoré bolo splatené len z polovice, v sume 2.500 EUR. Možno teda usudzovať na pravdivosť otcových tvrdení, že podnikateľskú činnosť v uvedenej spoločnosti nemožno spájať s jeho potenciálnym príjmom. Z nadobudnutia nehnuteľností a príjmu z predaja bytu a neskôr garáže možno usudzovať, že otec skutočne disponoval peňažnými prostriedkami, ktoré investoval do nehnuteľností, vrátane zabezpečenia bývania pre svoju rodinu. Aj keď matka na pojednávaní potvrdila, že otec uhradil zvýšené výživné 250 EUR, je zrejmé, že túto povinnosť plnil vzhľadom na hrozbu exekúcie a predbežnú vykonateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

22. Odvolací súd neuveril tvrdeniam otca, ktorý odmietal zvýšenie vyživovacej povinnosti tvrdením o nemožnosti zabezpečiť si vyšší príjem a poukazom na to, že zvýšenie výživného nie je potrebné a tiež schopnosťou matky znášať zo svojho príjmu a s pomocou svojich rodičov aj prípadné odôvodnené zvýšené výdavky na maloletého W..

23. Skutočnosť, že dieťa má v domácnosti matky vytvorené materiálne podmienky nemožno vykladať tak, že matka nemôže požadovať od otca zvýšenie výživného. Matka je samoživiteľka a z toho, čo uviedol otec dieťaťa nevyplýva, že by materiálne podmienky svojej domácnosti nadobudla bez vynaloženia vlastného úsilia. Je v záujme dieťaťa, aby malo aj po materiálnej stránke životnú úroveň matky, keďže dieťa bolo zverené do jej osobnej starostlivosti. Matka má právo, aby sa otec dieťaťa na starostlivosti o dieťa podieľal aspoň plnením vyživovacej povinnosti. Tvrdenia otca o majetkových pomeroch matky

a potrebách dieťaťa nie sú spôsobilé na to, aby súd prijal záver, že nie je v jeho možnostiach platiť zvýšené výživné.

24. Otec v podstate tvrdil, že matka je zo svojich príjmov, vrátane peňažných prostriedkov vybraných v roku 2021 z účtu v banke, schopná uhrádzať všetky zvýšené výdavky na maloletého W.. Na druhej strane, otec sa o výchovu a styk s maloletým nezaujíma, obmedzuje sa na platenie výživného. Základom konania o výživnom sú odôvodnené každodenné potreby maloletého dieťaťa, až potom príjem každého z rodičov. Každý z rodičov má vlastnú domácnosť a dieťa má právo uspokojovanie potrieb vzhľadom na životnú úroveň svojich rodičov. Obaja rodičia majú vysokoškolské vzdelanie, matka dieťaťu poskytuje osobnú starostlivosť, ktorá sa u otca musí premietnuť aj do plnenia vyživovacej povinnosti, na ktorú sa v starostlivosti o dieťa obmedzuje.

25.1. Otec nebol v konaní o zníženie výživného so svojim návrhom úspešný a súd už v tomto konaní, ktoré predchádzalo návrhu matky, poukázal na potencialitu príjmu otca, teda objektívne kritérium príjmových možností a schopností otca plniť svoju vyživovaciu povinnosť.

25.2. Okresný súd schopnosti a možnosti otca platiť výživné posudzoval z hľadiska štatistického ukazovateľa o výške priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Na to otec v odvolaní odpovedal predložením ponuky podľa jeho výberu relevantných pracovných miest na trhu práce vo Zvolene a Banskej Bystrici. Teda v mieste bydliska otca a v rozhodnom čase, kde inzerovaná mzda neprevyšuje 1000 EUR mesačne.

25.3. Na druhej strane, otec ani v konaní pred odvolacím súdom nepreukázal z čoho uspokojuje svoje potreby. V konaní tvrdil, že sa zaoberá sprostredkovaním predaja a kúpy nehnuteľností, pritom z daňových dokladov nevyplýva, že by mal z tejto činnosti relevantný príjem. Otec je zdravý, má vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, ktoré môže využívať v predmete činnosti, ktorou sa zaoberá aj ako samostatne zárobkovo činná osoba. Neobstojí ani tvrdenie otca, že jeho zárobkové možnosti sú limitované osobnou starostlivosťou o syna U. v čase, keď z dôvodu nemoci nemôže byť dieťa umiestnené v škôlke. Aj z komunikácie otca v súdnom konaní vyplýva, že má možnosť pracovať z domu.

25.4. Súd nemôže prijať bez ďalšieho tvrdenia otca, že matka môže zo svojho príjmu uspokojovať zvýšené výživné, lebo skutočný príjem matky a vyživovacia povinnosť matky nenahrádzajú vyživovaciu povinnosť otca, ktorý neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, týkajúce sa prekážok vlastného pravidelného príjmu, napr. z dôvodu zdravotného stavu, vzdelania, evidencie v systéme sociálnych dávok a osobnej asistenčnej starostlivosti o inú osobu. Takým dôvodom nebola ani štátna pomoc otcovi vo forme peňažných príspevkov v čase opatrení prijatých v súvislosti s šírením nebezpečnej ľudskej nákazy Covid -19, už len z toho dôvodu, že otec ani za uvedené obdobie nepreukazoval v konaní o výživnom skutočnú výšku svojich príjmov z podnikania.

26.1. Otec v konaní o zníženie vyživovacej povinnosti mal vedomosť o tom, že jeho dôvody nie sú na zníženie výživného postačujúce, pretože neboli zistené dôvody, ktoré by objektívne bráni otcovi zadovážiť potrebný príjem. Ide o tzv. potenciálny príjem otca, ktorým otec argumentoval aj v odvolaní proti rozhodnutiu o zvýšení výživného. Otec tiež v konaní o výživnom poukázal na rozhodnutie, v ktorom súd stanovil výživné percentom z príjmu rodiča.

26.2. Otec pripojil k odvolaniu prílohy (č. I. 785-798), ktoré obsahujú ponuky pracovných miest, a to ako právnik mestskej polície vo Zvolene s platom od 884,50 EUR, príslušník mestskej polície Zvolen s platom 661,50 až 794,50 EUR, klientsky poradca poisťovne s platom 816 EUR, dozorný úradník v stálej štátnej službe na súde s platom 779,50 EUR a miesto radca - asistent na súde s platom 735 EUR, samostatný referent odbor archívov a registratúr ministerstva vnútra s platom 625,50 - 750,50 EUR + príplatok 100 EUR, Stredoslovenská galéria v Banskej Bystrici s platom od 760 - 900 EUR, odborný referent pre oblasť školstva, športových aktivít banskobystrického samosprávneho kraja s platom 1.000 EUR, bankový poradca s platom od 950 EUR.

26.3. Vzhľadom na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu, ktorý vychádzal zo schopnosti otca zabezpečiť si príjem aspoň vo výške priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve v sume 1.252 EUR možno vyvodiť z príloh predložených k odvolaniu, že pracovné ponuky nedosahujú výšku priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Otec výšku svojich skutočných príjmov nepreukázal a preto treba vychádzať z potenciálneho príjmu, ktorý by mohol dosahovať vzhľadom na počet jeho vyživovacích povinností k maloletým deťom.

27.1. Z tvrdení otca o reálnych možnostiach dosahovať nižší príjem v danom mieste a čase ako je priemerná mesačná mzda v národnom hospodárstve pre odvolací súd vyplýva, že otec môže dosiahnuť

reálny príjem vo výške 800 EUR mesačne. Z toho plynie záver, že je v potenciálnych možnostiach a schopnostiach otca zadávať si mesačný príjem ako samostatne zárobkovo činná osoba, čo je aj doteraz zdrojom jeho príjmov v takej sume, aby mohol platiť výživné v sume 200 EUR mesačne.

27.2. K výslednej sume výživného 200 EUR mesačne dospel odvolací súd vzhľadom na nasledovné skutočnosti. Otec má vyživovaciu povinnosť k maloletému Lukášovi, ktorý navštevuje druhý stupeň základnej školy a k ďalšiemu maloletému dieťaťu I., ktoré je v predškolskom veku. Pre potreby určenia výživného pri dvoch deťoch treba vychádzať z toho, že vyživovacia povinnosť na dieťa v predškolskom veku je 12 % a dieťa v druhom stupni základnej školy 16 % z pomernej časti príjmu otca. Z príjmu 800 EUR sa na účely stanovenia výživného prihlíada v pomernej časti príjmu a to sumou 360 EUR, ktorú dostaneme tým, že zo sumy 800 EUR odrátame 55 %. Sumu 360 EUR vydělíme číslom, ktoré je súčtom percentuálneho podielu oboch maloletých detí, čo je číslo 28 ($12 + 16 = 28$). Výsledok je koeficient 12,85 ($360 : 28 = 12,85$), ktorý spätne vynásobíme percentom pripadajúcim na dieťa, v našom prípade na maloletého W., z čoho vyplýva výsledná „tabuľková“ suma výživného, ktorá zodpovedá sume 205 EUR ($12,85 \times 16 = 205$). Uvedený spôsob výpočtu výšky výživného vychádza z odporúčacej tabuľky, ktorá bola pre potreby súdov v Českej republike spracovaná tamojším ministerstvom spravodlivosti a je použiteľná aj v podmienkach Slovenskej republiky, kde všeobecné súdy stanovujú výživné percentom z príjmu rodiča. Pokiaľ otec namietal markantné zvýšenie výživného, odvolací súd poukazuje na to že v súčasnosti je suma životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, stanovaná vo výške 107,03 EUR a nič nenasvedčuje, že by sa v budúcnosti znižovala. A ďalej v Slovenskej republike bola stanovaná výška minimálnej mzdy v roku 2021 vo výške 623 EUR a v roku 2022 vo výške 646 EUR.

28. Vzhľadom na argumentáciu otca aj obdobnú prax súdov v Slovenskej republike, ktoré určujú výšku výživného percentom z príjmu povinného rodiča odvolací súd, vychádzajúc z potenciálneho príjmu otca vo výške 800 EUR a dvoch vyživovacích povinnostiach otca uzatvoril, že otec je vzhľadom na osobné a majetkové pomery schopný prispievať na výživu maloletého W. v sume 200 EUR mesačne od podania návrhu na zvýšenie výživného 24. 06. 2021. Z uvedených dôvodov čiastočne vyhovel odvolaniu otca a zmenil rozsudok okresného súdu, ktorým rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti.

29.1. Súčasne odvolací súd zmenil rozhodnutie okresného súdu, ktorý uložil otcovi zaplatiť zročné výživné v sume 2.560 EUR. Matka maloletého potvrdila, že otec za obdobie od 24. 06. 2021 do rozhodnutia odvolacieho súdu 16. 03. 2023 prispieval na výživnom súdom určenou sumou 90 EUR a od rozhodnutia okresného súdu o zvýšení výživného posielal matke výživné na maloletého syna v sumu 250 EUR mesačne.

29.2. Ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu o zvýšení vyživovacej povinnosti je zročné výživné za obdobie 7 dní a 20 mesiacov. Pri vyčíslení zročného výživného boli započítané úhrady na výživnom v sume 90 EUR mesačne, ktoré otec posielal matke ako výživné na maloletého W. až do rozhodnutia súdu prvej inštancie. Keďže spotrebované výživné sa nevracia, je pomerná suma zvýšeného výživného za sedem dní do konca mesiaca jún 2021 vo výške 26 EUR. Od júla 2021 do novembra 2022 vykonal otec úhrady za 16 mesiacov v sume 1.440 EUR a od decembra 2022 do marca 2023 uhradil na výživnom sumu 1.000 EUR. Celková suma zročného výživného po odrátaní úhrad je vo výške 1.496 EUR, ktorú súd povolil otcovi zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 50 EUR spolu s bežným výživným a so splatnosťou prvej splátky v mesiaci nasledujúcom po doručení tohto rozhodnutia s tým, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky bude splatná celá dlžná suma.

30. Odvolací súd rozhodol o trovách prvostupňového a odvolacieho konania v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku a náhradu trov účastníkom nepriznal.

31. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,.- EUR (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).